

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету Верховної
Ради України з питань
соціальної політики
та захисту прав ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ**

**Щодо опрацювання проєктів законів
(реєстр. № 11170 від 12 квітня 2024 року,
реєстр. № 11170-1 від 18 квітня 2024 року)**

Шановна Галино Миколаївно!

Міністерство юстиції України у зв'язку з Вашим листом від 19 квітня 2024 року № 04-30/12-2024/86990 опрацювало проєкти законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення розгляду справ незначної складності про пенсійні та інші соціальні виплати, а також типових адміністративних справ» (реєстр. № 11170 від 12 квітня 2024 року) (далі – проєкт Закону № 11170), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Масловим Д.В. та іншими, та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення розгляду справ незначної складності про пенсійні та інші соціальні виплати, а також типових адміністративних справ» (реєстр. № 11170-1 від 18 квітня 2024 року) (далі – проєкт Закону № 11170-1), внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Павлішем П.В., і в межах компетенції повідомляє.

Метою зазначених законопроєктів є удосконалення розгляду адміністративних справ незначної складності стосовно обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних та інших соціальних виплат, а також типових адміністративних справ.

З пояснювальних записок до проєктів законів №№ 11170, 11170-1 вбачається, що вони розроблені з метою вирішення проблеми надмірної тривалості судових проваджень.

Статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод передбачено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 67021/5184-1-24/11.2.2 від 02.05.2024

Підписувач Малюська Денис Леонтійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000E0444600B549FE01

Дійсний з 16.02.2024 9:54:20 по 16.02.2025 9:54:20

При цьому Україна є однією з небагатьох держав – членів Ради Європи, в яких Європейський суд з прав людини виявив структурну проблему, що стосується надмірної тривалості судових розглядів, яку ще належить розв'язати (групи справ Світлани Науменко (скарга № 41984/98) проти України).

Враховуючи викладене, Міністерство юстиції України в цілому підтримує положення зазначених законопроектів.

Разом з тим вважаємо за доцільне висловити такі зауваження та застереження.

Проектом Закону № 11170 пропонується доповнити Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) статтею 263-1, положеннями якої встановити особливості розгляду справ незначної складності щодо пенсійних та інших соціальних виплат.

Так, положеннями частин дванадцятої та тринадцятої статті 263-1 КАС України (у редакції проекту Закону № 11170) пропонується передбачити, що у справах, визначених цією статтею, апеляційна скарга може бути подана на скорочене судове рішення, якщо суддя, який його ухвалив, після надходження до суду заяви про намір оскаржити судове рішення не склав повне судове рішення у зв'язку з його переведенням до іншого суду, звільненням, припиненням повноважень судді або тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя в порядку, встановленому законом.

До апеляційної скарги на скорочене судове рішення додаються докази на підтвердження обставин, передбачених абзацом першим частини дванадцятої цієї статті.

Щодо цього зазначаємо, що відповідно до пункту 6 частини другої статті 296 КАС України в апеляційній скарзі зазначаються, зокрема, обґрунтування вимог особи, яка подала апеляційну скаргу, із зазначенням того, у чому полягає неправильність чи неповнота дослідження доказів і встановлення обставин у справі та (або) застосування норм права.

На нашу думку, запропонована процедура оскарження скороченого судового рішення позбавляє можливості особу, яка подає апеляційну скаргу, належним чином сформулювати свою позицію.

Також з проекту змін не вбачається, які докази, що підтверджують переведення до іншого суду, звільнення чи припинення повноважень судді або тимчасового його відсторонення від здійснення правосуддя, слід вважати належними та яким чином їх може отримати особа, що подає апеляційну скаргу.

Щодо проекту Закону № 11170-1 зазначаємо, що він є альтернативним до проекту Закону № 11170 та в цілому повторює його положення.

Водночас на відміну від положень проекту Закону № 11170, яким пропонується передбачити можливість подання апеляційної скарги на скорочене судове рішення, проект Закону № 11170-1 пропонує визначити, що у випадку, якщо суддя, який ухвалив скорочене судове рішення, після надходження до суду заяви про намір оскаржити судове рішення не склав повне судове рішення у зв'язку з його переведенням до іншого суду, звільненням, припиненням повноважень судді або тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя

в порядку, встановленому законом, склад суду підлягає зміні, а розгляд такої справи починається спочатку.

Суддя, визначений для розгляду справи спочатку, скасовує скорочене судове рішення, про що постановляє ухвалу, яка не підлягає оскарженню, а потім за наслідками розгляду справи суд ухвалює повне судове рішення.

Варто звернути увагу, що запропоновані зміни не відповідають сутті проекту Закону № 11170-1, а саме вирішення проблеми надмірної тривалості судового провадження, оскільки передбачають повторний розгляд справи. Крім того, за результатами нового розгляду суд може винести протилежне за змістом судове рішення, що не сприятиме єдності й послідовності судової практики.

Враховуючи викладене, Міністерство юстиції України вважає за доцільне підтримати положення проекту Закону № 11170 із доопрацюванням.

Питання надмірної тривалості судових проваджень потребує комплексного вирішення.

Зазначаємо, що у Верховній Раді України зареєстровано поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення проблеми надмірної тривалості цивільного, господарського та адміністративного провадження» (реєстр. № 8083 від 28 вересня 2022 року), яким пропонується, зокрема, вдосконалити інститут розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження; надати позивачу право подати заяву про повернення сплаченого судового збору з державного бюджету в разі порушення суддею встановлених строків розгляду справ.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА